

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวคิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา ๒๕๕๔ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย(จริยา เสดบุตร,๒๕๒๖, ๓๔.) ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๘๐ คน นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๖๘ คน นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑๕๕ คน และนักศึกษาระดับปีที่ ๔ จำนวน ๙๑ คน รวมทั้งสิ้น ๔๐๐ คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปี ได้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕๖ คน ใช้สูตรตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ดำรวจจำนวนประชากรนักศึกษาแต่ละชั้นปี ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๔๐๐ คน

๒. กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ๔๐๐ คน โดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕๖ คน

นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC นำไปปรับปรุงแก้ไข หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลอง (Try-out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มที่ศึกษา จำนวน ๑๐๐ คน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๕ นำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๕.๑.๑ แนวคิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิชา จริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต

การจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต มีรูปแบบ การสอนตามแนวปฏิบัติตรงตามแผนการสอน สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการปฏิบัติการ พัฒนาอยู่ในระดับมาก อาจารย์ผู้สอน มีความรู้ความสามารถในการรับผิดชอบต่อการสอนเป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของ อาจารย์ผู้สอนโดยรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมี ความสามารถจัดรูปแบบการสอนตามแบบแผนที่วางไว้ตามลำดับและผู้สอนได้ปลูกฝังหลักเบญจ ศีลให้แก่นักศึกษาได้เรียนรู้ และมีความเข้าใจ นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านหลักการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการประเมินผลการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักเบญจศีลและถ้าไม่มีศีลธรรมแล้ว นักศึกษาย่อมไม่มีศีลธรรมด้วย นักศึกษามีการนำหลักเบญจศีลไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วนักศึกษามีการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากนักศึกษามีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นต่อกระบวนการเรียนการสอนโดยรวมเท่ากับ ๔.๕๐ ซึ่งแสดงนักศึกษามีความคิดเห็น ต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก แต่ด้านการจัดโครงการสัมมนานอกสถานที่และ โครงการปฏิบัติธรรมสูงกว่าข้ออื่นๆอยู่ ในระดับค่าเฉลี่ย ๐.๐๐ คืออยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามด้านความสำคัญของ เบญจศีล จำนวน ๑๕๖ คน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับร้อยละ ๓๘.๒๗ ซึ่งแสดงว่า นักศึกษาเห็น ความสำคัญของเบญจศีลที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษย์นักศึกษาที่ตอบ แบบสอบถามด้านการนำหลักเบญจศีลไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า การนำหลักเบญจศีลไป ใช้ในด้านการงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ไม่ลักขโมยของคนอื่นที่เขาไม่ได้ให้ ไม่ไปผิดลูกผิดเมียใคร ไม่โกหกหลอกลวง และงดเว้นจากการดื่มของมึนเมา การนำหลักธรรมทั้ง ๕ ข้อไปปรับใช้พบว่า นักศึกษานำหลักเบญจศีลไปใช้โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พบว่านักศึกษามีความสามารถนำหลักเบญจศีล ไปใช้ได้จริง

๕.๑.๒ แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ วิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่าเบญจศีล สูงถึงร้อยละ ๓๘.๒๓ โดยมีความเข้าใจว่าเบญจศีล หรือ ศีล ๕ แปลว่า ปกติ หมายถึงความเป็นปกติเป็น หลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่น่าเคารพนับถือ แบ่งออกเป็น ๕ ข้อ คือ ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ ห้าม ประพฤติผิดในกาม ห้ามพูดโกหก และห้ามดื่มของมึนเมาร้อยละ ๑๓.๗๘ เข้าใจความหมายของศีล ว่า ศีล ๕ คือ ข้อปฏิบัติของชาวพุทธขั้นพื้นฐานอันเป็นระเบียบแบบแผนเพื่อฝึกหัด กาย วาจา ให้ เกิดความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ และร้อยละ ๑๒.๗๖ ตามลำดับ ความสำคัญของเบญจศีล เบญจศีล มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่ลักขโมยของคนอื่น ไม่ผิดลูกผิด เมียใครเขา และการไม่เสพของมึนเมา ถ้ายึดตามหลักเบญจศีลจะทำให้ชีวิตของคนเรามีแต่ความสุข ความเจริญ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๒ และ เบญจศีลมีความสำคัญต่อชาวพุทธทุกคน ซึ่งศีลนั้นเป็นข้อ ปฏิบัติขั้นพื้นฐานอันเป็นระเบียบแบบแผนเพื่อฝึกหัดกาย วาจา ให้เกิดความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ร้อยละ ๓๘.๗๘ การถือศีล ๕ ได้ครบทุกข้อเป็นสิ่งที่ดี แต่ส่วนใหญ่จะรักษา ข้อที่ ๑ ไม่ค่อยได้ เพราะการฆ่าสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหารนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์ แต่ถ้ามีศีลแล้วคน ส่วนใหญ่ก็จะเกรงกลัวต่อบาป ไม่ฆ่าสัตว์ที่มีคุณค่ามนุษย์ เช่น ควาย ช้าง เป็นต้น ไม่ลักขโมย สิ่งของคนอื่น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น การเข้าวัดปฏิบัติธรรม บำเพ็ญกุศลเพื่อมวลมนุษย ดังนั้น เบญจศีลจะมีประโยชน์มากต่อผู้ที่ถือปฏิบัติได้ย่อมส่งผลดีต่อสังคมประเทศชาติ และมวล มนุษย์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การประยุกต์หลักพุทธธรรมข้อนี้ มีส่วนช่วยให้เยาวชนในชุมชนเข้าใจและสมัคร สมานสามัคคีต่อกันมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เยาวชน มีการทำ การพูดจาสื่อสาร และแนวคิดเป็นไปด้วย เมตตาจิตต่อกัน ไม่ขัดแย้งทางความคิดแบบมิฉาทิฐิ แต่ได้แย้งด้วยหลักการและเหตุผลทางปัญญา ในส่วนข้อนี้ถือว่าการช่วยให้นักศึกษาในชุมชน ไม่ให้สร้างปัญหาเพิ่มด้วยการแตกแยกด้าน ความคิดเห็น (แตกต่างแต่ไม่แตกแยก) นอกจากนั้น ในแง่ของความประพฤติหรือศีล การมีกติการ่วมกัน มีกฎหมายที่ใช้บังคับเหมือนกัน ไม่เลือกปฏิบัติแล้ว ย่อมเกิดความเป็นธรรม ความ ยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย เยาวชนก็จะพบกับความเจริญก้าวหน้า เป็นคนมีความเข้มแข็ง มีวินัยในตนเอง และการรู้จักเสียสละ รู้แพ้รู้ชนะ รู้ให้อภัยแก่เพื่อนๆและคนอื่นๆเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของ เยาวชนให้รู้จักหลักการประกอบอาชีพที่สุจริตในฐานะพลเมืองที่ดีในอนาคตของประเทศ ซึ่งจะทำ ให้ทุกคนที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตัว การสอนให้รู้จักการประกอบอาชีพหรือทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างสุจริต ไม่ผิดศีลธรรมไม่ผิด กฎหมาย

การปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาเกิดความสามัคคีในระดับสาธารณะ การทำประโยชน์
เกื้อกูลแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในฐานะต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับ
ประชาชนในประเทศนั้น จะต้องเป็นความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยการปฏิบัติตาม
หลักธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกันที่เรียกว่า สาราณีย-ธรรม มี ๖ ประการได้แก่

๑) เมตตากายธรรม ได้แก่ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อ
เพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจกรรม ร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือธุรกิจต่างๆ แสดงอาการกริยาสุภาพไม
เบียดเบียนทำร้ายผู้อื่น เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒) เมตตาวจีกรรม ได้แก่ พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั
งสอนหรือแนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพอ่อนโยน ไม่กล่าวร้าย ไม่ใช้วาจา
หยาบคาย หรือวาจาที่ประกอบด้วยอารมณ์โทสะ แต่ให้คำพูดที่ประกอบด้วยเมตตา คือพูดด้วย
ความหวังดี เจตนาดี ไม่ล่วงละเมิดผู้อื่นด้วยวาจา

๓) เมตตามโนกรรม ได้แก่ คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ มีความหวังดี ปราศจากเจตนาที่มีไมตรี
จิตที่ดีงามต่อกันและกัน คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี ไม่แสดงอาการโกรธเคือง
อาฆาตพยาบาท แสดงออกด้วยจิตใจที่ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ไม่บังคับขู่เข็ญจิตใจผู้อื่น

๔) สาธารณโภคี ได้แก่ เมื่อได้วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ หรือ อาหาร จะต้องรู้จักแบ่งปัน มี
น้ำใจกว้างขวาง เสียสละแบ่งปันลาภผลที่ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้
มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ไม่ตระหนี่ใช้สอยเพียงผู้เดียว

๕) สีสสามัญญตา ประพฤติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายที่สังคมปฏิบัติกัน คือมีความ
ประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจ หรือเสื่อมเสียแก่
หมู่คณะ

๖) ทิฐูสามัญญตา ปรึบความเห็นเข้ากันได้ คือ เคารพฟังความคิดเห็นกัน มีความ
เห็นชอบร่วมกัน ตกลงกันได้ในหลักการสำคัญ ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงามหรือจุดหมาย
สูงสุดอันเดียวกัน

จากการได้รับการปลูกฝังหลักเบญจศีลแล้วนักศึกษามีความเชื่อ และมีการปฏิบัติตน
ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเชื่อว่าการที่ตนไม่อยากได้ของคนอื่นที่ไม่ใช่ของตนเองเป็นสิ่งที่
ถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔.๐๖ นักศึกษาโกหกอาจารย์ผู้สอนว่าไม่ได้ดื่มเหล้าใน
สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ๔.๐๕ นักศึกษามีความเชื่อว่า เมื่อนักศึกษาฆ่าสัตว์แล้ว
ชาติหน้านักศึกษาจะเกิดเป็นสัตว์ชนิดนั้นแล้วถูกฆ่าตายเหมือนที่ตนเคยทำไว้กับสัตว์ตัวนั้นอยู่ใน
ระดับ ๓.๕๑ นักศึกษาชอบตบยุงหรือแมลงในเวลาที่มาบรบกวนนักศึกษา ๓.๕๑ นักศึกษาคิดว่าการ

ลอกการบ้านหรือรายงานเพื่อนเป็นสิ่งไม่ดี ๓.๖๖ และนักศึกษาชอบห้ามปรามเพื่อนนักศึกษาด้วยกันที่มีการทะเลาะกันในกลุ่มเพื่อน ๓.๕๑ ตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา ๒๕๕๔ เรียงลำดับจาก เพศชาย ร้อยละ ๓๘.๓๘ เพศหญิง ร้อยละ ๖๑.๖๒ ตามลำดับ และเรียงจากชั้นปีที่ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๒ ชั้นปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๖ ชั้นปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๐ และชั้นปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๒ ตามลำดับ

จำแนกตามสถานที่พักอาศัย มีสถานที่พักนอกมหาวิทยาลัยจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖๒ รองลงมาก็คือพักอยู่หอพักในมหาวิทยาลัย และอาศัยอยู่บ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๕ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับนักศึกษาที่ได้รับความรู้ มีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก และถ้าพิจารณาทางด้านพบว่า มีความคิดเห็นมากที่สุดในด้านโครงการฝึกปฏิบัติธรรมในศาสนสถาน ภายในจังหวัดสกลนคร และโครงการทำบำเพ็ญกุศลในศาสนสถานภายในจังหวัดสกลนคร (ค่าเฉลี่ย ๕) นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ รูปแบบการสอนโดยเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย ๔.๕๕ รองลงมาก็คือ รูปแบบการสอนแบบบรรยายเกี่ยวกับเบญจศีล ค่าเฉลี่ย ๔.๕๓ และ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีลำดับความสัมพันธ์กับเบญจศีลที่สอดคล้องต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ ตามลำดับ

รูปแบบการปลูกฝังเบญจศีล ในการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตผู้สอนเน้นให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาศีล ๕ และเป็นแบบอย่างในการรักษาศีล ๕ เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของนักศึกษา การทำเป็นตัวอย่างเป็นวิธีที่ดีที่สุดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในทางจริยธรรม คือการทำเป็นตัวอย่างซึ่งเป็นการสอนแบบไม่ต้องกล่าวสอนเป็นทำนองการสาธิตให้ดูและให้รู้จักทำงานที่สุจริตไม่ผิดกฎหมาย ตลอดจนมีความประพฤติระเบียบวินัยมีสุจริตกายวาจาและอาชีวะ ซึ่งเป็นวิธีของอารยชนระดับพื้นฐาน เรียกตามบาลีว่า หลักของอริยมรรค แปลว่า ทางดำเนินสู่ความดับทุกข์ที่ทำให้เป็นอารยชน หรือวิธีดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ อริยมรรคนี้ แบ่งระดับการปลูกฝังเยาวชนในชุมชน ซึ่งเป็นองค์มรรค ๓ อย่าง คือ สัมมวาจา สัมมกัมมันตะ และ สัมมาอาชีวะ เรียกว่า ศีล

ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับความรู้ มีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก และถ้าพิจารณาทางด้านพบว่า มีความคิดเห็นมากที่สุดในด้านโครงการฝึกปฏิบัติ

ธรรมในศาสนสถาน ภายในจังหวัดสกลนคร และโครงการทำบำเพ็ญกุศลในศาสนสถานภายใน จังหวัดสกลนคร (ค่าเฉลี่ย ๕) นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ รูปแบบการ สอนโดยเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย ๔.๕๕ รองลงมาคือ รูปแบบ การสอนแบบบรรยายเกี่ยวกับเบญจศีล ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ และ ความสามารถในการจัดการเรียนการ สอน มีลำดับความสัมพันธ์กับเบญจศีลที่สอดคล้องต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ ตามลำดับจาก ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จิตต์สุพร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษา ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการปฏิบัติศีลห้าของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานครที่พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียน หญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความรู้ความเข้าใจมากกว่านักเรียนในระดับอื่นๆ สำหรับในด้าน ทัศนคติของนักเรียนทั้ง ๓ ระดับ นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความเห็นว่าศีลข้อที่ ๑ เว้นจาก การฆ่าสัตว์เป็นข้อที่ปฏิบัติได้ยากกว่าศีลข้ออื่นๆ ในทางตรงกันข้ามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๓ ให้ความคิดเห็นว่า ศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการกล่าวเท็จเป็นข้อที่ปฏิบัติยากที่สุด และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทอง เรื่อง พฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา รัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องความหมายของศีล และรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็น การละเมิดศีลข้อที่ ๕ โดยจะรับรู้เรื่องศีล ๕ จากสื่อโทรทัศน์ มากกว่าสื่ออื่นๆ ส่วนพฤติกรรมการ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันนักศึกษาจะละเมิดศีลข้อที่ ๑ เพราะต้องดบยุงหรือแมลงที่มารบกวน ละเมิดศีลข้อที่ ๒ โดยทุจริตในการสอบ ลอกการบ้านเพื่อน ละเมิดศีลข้อที่ ๔ โดยเล่าเรื่องมาตรงกับความเป็นจริง ต่อพ่อแม่และละเมิดศีลข้อที่ ๕ โดยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สำหรับศีลข้อที่ ๓ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยละเมิดหรือนานๆจึงจะทำผิดศีลข้อนี้ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จะ รักและซื่อสัตย์ต่อแฟนสำหรับความแตกต่างทางพฤติกรรม การนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า เพศชายจะละเมิดศีลข้อที่ ๓ มากกว่าเพศหญิง และค่าประสิทธิสหสัมพันธ์ภายในระหว่างศีล ๕ ข้อ มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกข้อ

๕.๒.๒ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่าเบญจศีล โดยมีความ เข้าใจว่าเบญจศีล หรือ ศีล ๕ แปลว่า ปกติ หมายถึงความเป็นปกติเป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่ นำเคารพนับถือ แบ่งออกเป็น ๕ ข้อ คือ ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ ห้ามประพฤติดีกาม ห้ามพูด โกหก และห้ามดื่มของมึนเมาจุดมุ่งหมายของการบัญญัติศีล ๕ แต่ละข้อ เพื่อให้มนุษย์อบรมจิตใจ ของตนเองให้คลายความโหดเหี้ยม มีความเมตตากรุณาต่อกันและกันมีความรักความเอื้ออาทรแก่ สัตว์ทั้งปวง เห็นชีวิตผู้อื่นเสมอกับชีวิตของตน เพื่อให้ทุกคนเคารพในกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น เว้นจาก

การประกอบอาชีพพุทธกิจ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นเลี้ยงชีพ เพื่อให้มนุษย์สร้างความสามัคคีไม่แตกร้างกัน ไม่ล่าสอนเยี่ยงสัตว์เดรัจฉานหรือเป็นผู้มักมากในกาม เพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของตนและผู้อื่นด้วยการพุดเท็จและให้เป็นคนมีสัจจะวาจา และเพื่อให้เป็นคนมีสติไม่ประมาท รักษาสติของตนไว้ไม่ให้เผลอเรณักศึกษาเข้าใจความหมายของศีล ว่า ศีล ๕ คือ ข้อปฏิบัติของชาวพุทธขั้นพื้นฐานอันเป็นระเบียบแบบแผนเพื่อฝึกหัด กาย วาจา ให้เกิดความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ และความสำคัญของเบญจศีล เบญจศีล มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่ลักขโมยของคนอื่น ไม่ผิดลูกผิดเมียใครเขา และการไม่เสพของมีนเมาเป็นโทษทางสังคมก็เป็นที่ชาวโลกคิดเตียน (โลกวัชชะ) นำความอับอายเสื่อมเสียมาสู่วงศ์สกุล เพราะคนที่เสพสุราเมรัย และของมีนเมาจะกระทำการทุกอย่างได้โดยไม่รู้ตัว ถ้ายึดตามหลักเบญจศีลจะทำให้ชีวิตของคนเรามีแต่ความสุข ความเจริญและเบญจศีลมีความสำคัญต่อชาวพุทธทุกคน ซึ่งศีลนั้นเป็นข้อปฏิบัติขั้นพื้นฐานอันเป็นระเบียบแบบแผนเพื่อฝึกหัดกาย วาจา ให้เกิดความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ศีลเป็นระบบควบคุมชีวิตด้านนอกเกี่ยวกับการแสดงออกทางกายวาจา เป็นระเบียบว่าด้วยความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ศีลขั้นพื้นฐานหรือขั้นต้นที่สุด ก็คือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่นไม่ว่าด้วยกาย วาจา และการไม่ทำลายสติสัมปชัญญะที่เป็นตัวคุมศีลของตน ศีลขั้นต้นสุดนี้ นิยมเรียกกันว่าศีล ๕ ศีลอย่างนี้พระพุทธเจ้าทรงสอนตามฐานะที่มันเป็นธรรม คือ คำแนะนำหรือหลักความประพฤติ ซึ่งผู้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติย่อมทำให้เกิดผลดีหรือผลร้ายไปตามกฎแห่งกรรมคา ถ้าผู้ใดเห็นชอบว่าตนควรประพฤติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็ยกเอาข้อธรรมขั้นศีลเหล่านี้มาเป็นข้อปฏิบัติของตน เพียรพยายามตั้งใจทำตามนั้น ถือกันว่า ถ้าเขาปฏิบัติได้แม้เพียงศีล ๕ ก็สมควรแก่การเรียกว่าเป็นชาวพุทธ การถือศีล ๕ ได้ครบทุกข้อเป็นสิ่งที่ดี แต่ส่วนใหญ่จะรักษา ข้อที่ ๑ ไม่ค่อยได้ เพราะการฆ่าสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหารนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์ แต่ถ้ามีศีลแล้วคนส่วนใหญ่ก็จะเกรงกลัวต่อบาป ไม่ฆ่าสัตว์ที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ เช่น ควาย ช้าง เป็นต้น ไม่ลักขโมยสิ่งของคนอื่น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น การเข้าวัดปฏิบัติธรรม บำเพ็ญกุศลเพื่อมวลมนุษยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธิดา สุขเสื่อ** ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องเบญจศีลเบญจธรรม และนักศึกษามหาวิทยาลัย ภูมิศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่พบว่า ในส่วนของพฤติกรรมนี้นักศึกษาเปรียบกับกลุ่มย่อยๆที่รวมตัวกันเป็นสังคมใหญ่ จึงแสดงให้เห็นพื้นฐาน ของปัญหาต่างๆในกลุ่มนักศึกษา เช่น

การดื่มสุรา กาสุบนุหรี การเที่ยวกลางคืน ปัญหาในด้านการมีเพศสัมพันธ์ การลอกเลียนแบบสื่อในสิ่งไม่ดี เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เกิดจากการละเลยการปฏิบัติ และเล็งไม่เห็นถึงความสำคัญของเบญจศีลเบญจธรรม ซึ่งเปรียบเสมือน กฎ และแนวทางการใช้ชีวิต เพื่อที่จะทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสงบโดยลำดับ และยังคงคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสำรวย ญาณสำโร (พินดอน) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ห้าที่มีต่อสังคมไทย” เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ จากการศึกษาวิจัยพบว่ามีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม สรุปได้ ๒ ประเด็นคือ ด้านสังคม เป็นโทษทางสังคมคือเป็นสิ่งที่ชาวโลกติเตียน (โลกวิฆชะ) นำความอับอายเสื่อมเสียมาสู่วงศ์สกุล เพราะคนที่เสพสุราเมรัยและของมีนเมาจะกระทำการกรรมทุกอย่างได้โดยไม่รู้ตัว เช่น เสพสุราเมรัยและของมีนเมาแล้วมาสัตว์เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เสพสุราแล้วลักทรัพย์ คือ น้อโกง ทูจิตต่อหน้าที่ เป็นต้น เสพสุราเมรัยและของมีนเมาแล้วกระทำให้หมดความละอาย หมดความเกรงกลัวการทำชั่วทั้งปวง และด้านตนเองเป็นโทษ ธรรมที่ให้ผลประโยชน์ในชาตินี้ ทำให้สติปัญญาเสื่อมถอย ทำให้ขาดความเคารพยำเกรง ไม่มีใครเชื่อถือและสุดท้ายจะมีปัญญาเสื่อมถอยกลายเป็นคนบ้าในที่สุดและยังสอดคล้องกับ พระอุบลกตปุณฺณ (แก้ววงษ์ล้อม) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของศีลที่มีต่อสังคมไทย เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๗ จากการศึกษาวิจัยพบว่า คุณค่าของศีลทางสังคม คือ สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมด้วยการปรับการแสดงออกทางกาย วาจาให้เรียบร้อย เกื้อกูลในความเป็นอยู่ร่วมกันด้วยดี จิตใจในสมาชิกของสังคมประกอบด้วยเมตตา และกรุณา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นทำให้เกิดสภาพความเป็นอยู่เกื้อกูลแก่การปฏิบัติกิจต่างๆเพื่อเข้าถึงจุดหมายที่พึงงามโดยลำดับจนถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิต ศีลจึงมีความเข้มงวดกวดขัน เคร่งครัด หยาบ ประณีต ด้วยเหตุผลที่ต้องสัมพันธ์เกื้อกูลในการปฏิบัติธรรม นั่นคือความสงบใจเป็นไปเพื่อสมาธิ แม้เพียงศีล ๕ ที่ประพฤติอย่างถูกต้อง ก็จัดว่าเป็นผู้มีศีลอย่างบริบูรณ์สำหรับสมาชิกในสังคมปัจจุบันและ พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไฟ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนะเรื่องศีล ๕ ของ ชาวพุทธไทยปัจจุบัน ศึกษากรณีการฆ่าสัตว์” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าประชาชนทั่วไปในปัจจุบันจะดำเนินชีวิตโดยไม่ต้องฆ่าสัตว์ชนิดใดเลยนั้น เป็นไปไม่ได้มีเพียงพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ที่เชื่อว่า จะดำเนินชีวิตได้โดยไม่ต้องฆ่าสัตว์ไม่ใช่สิ่งผิดธรรมชาติจากการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปพบว่าชาย หญิง เห็นต่างกันเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นว่าการไม่ฆ่าสัตว์มีประโยชน์ และกลุ่มที่

เห็นว่าไม่มีประโยชน์ โดยแบ่งประโยชน์เป็น ๒ อย่างคือ ประโยชน์ด้านจิตใจ และประโยชน์ตน กับประโยชน์ผู้อื่น ส่วนนักวิชาการเห็นว่าการเว้นจากการฆ่าสัตว์มีประโยชน์ทำให้ไม่มีการเบียดเบียนระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และระหว่างมนุษย์กับสัตว์อื่นจะช่วยให้เกิดความเมตตากรุณาต่อกันมากขึ้น

ดังนั้น เบญจศีลจะมีประโยชน์มากต่อผู้ที่ถือปฏิบัติได้ย่อมส่งผลดีต่อสังคม ประเทศชาติ และมวลมนุษยทุกคน คุณค่าของศีลทางสังคม คือ สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมด้วยการปรับการแสดงออกทางกาย วาจาให้เรียบร้อย เกื้อกูลในความเป็นอยู่ร่วมกันด้วยดี จิตใจในสมาธิของสังคมประกอบด้วยเมตตา และกรุณา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นทำให้เกิดสภาพความเป็นอยู่เกื้อกูลแก่การปฏิบัติกิจต่างๆ เพื่อเข้าถึงจุดหมายที่ดีงามโดยลำดับจนถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิต ศีลจึงมีความเข้มงวดกวดขัน เคร่งครัด หยาบ ประณีต ด้วยเหตุผลที่ต้องสัมพันธ์เกื้อกูลในการปฏิบัติธรรม นั่นคือความสงบใจเป็นไปเพื่อสมาธิ แม้เพียงศีล ๕ ที่ประพฤติอย่างถูกต้อง ก็จัดว่าเป็นผู้มีศีลอย่างบริบูรณ์สำหรับสมาชิกในสังคมปัจจุบัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

การจัดการเรียนรู้ด้านการปลูกฝังหลักเบญจศีลแก่นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีหลักสูตรจิตตปัญญาศึกษา มุ่งสอนในเรื่องธรรมชาติของจิตมนุษย์ แก่นแท้ของชีวิตและธรรมชาติ หลักการภาวนา เพื่อฝึกฝนความรู้สึกรู้ตัว (สติ) การปฏิบัติจิตสำนึกเดิมสู่จิตสำนึกใหม่ที่เข้าถึงความเป็นอิสระ ความสุข ปัญญา และความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง การพัฒนาตนเองอย่างสมดุลสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เน้นวิธีการเรียนรู้ที่นำผู้เรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในตนเองอย่างลึกซึ้งและเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เช่น จิตภาวนา สุทธิยสนทนา การทำงานศิลปะ โยคะ เป็นต้น เพื่อเพิ่มหลักบูรณาการแก่ผู้เรียน จัดการเชื่อมต่อบทเรียนของอาจารย์ผู้สอนทุกคนจากการศึกษานักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการบำเพ็ญกุศล และเข้าวัดปฏิบัติธรรมตามโครงการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเบญจศีล มากขึ้น และการปฏิบัติตนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ควรส่งเสริมให้นักศึกษารุ่นต่อไปได้เข้าร่วมโครงการทุกคน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑. ควรศึกษาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้การปลูกฝังหลักเบญจศีลให้นักศึกษา
๒. ควรศึกษาค้นคว้าการใช้และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต ในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากรูปแบบที่ได้ศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
๓. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมถึงอาชีวศึกษาในเขตสำนักงานพื้นที่การศึกษาต่างๆ